

Belangenvereniging van mensen met een persoonsgebonden budget

Postbus 19161 3501 DD Utrecht
Churchillaan 11 3527 GV Utrecht
T(030)231 93 55 F(030)231 49 75
bureau@pgb.nl www.pgb.nl

Ministerie van VWS
Mevrouw Post
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

Ons kenmerk
BR155107

Uw kenmerk

Betreft
AO jeugd 23

Datum
18 juni 2020

Geachte commissieleden,

Op dinsdag 23 juni gaat u in gesprek met minister De Jonge van VWS tijdens het AO jeugd. Momenteel zitten we in een zeer uitzonderlijke situatie, het dagelijks leven wordt gedomineerd door het coronavirus. We zijn genoodzaakt op een andere manier te leven en ons werk te doen. Overleggen vinden digitaal plaats en evenementen en bijeenkomsten kunnen geen doorgang krijgen.

Dit jaar bestaat het persoonsgebonden budget (pgb) 25 jaar. Dit zouden wij groots vieren, met budgethouders, medewerkers, ministeries, cliëntorganisaties, Kamerleden, verstrekkers, stakeholders en andere betrokkenen. Helaas zijn wij door de coronamaatregelen genoodzaakt dit feestje voorlopig even uit te stellen. Of het überhaupt een feestelijke aangelegenheid zal worden is ook nog de vraag. Na 25 jaar zou je mogen verwachten dat het pgb een diepgeworteld en gewaardeerd instrument is, geborgd in alle zorgwetten. Maar we zijn nu juist enorm aan het knokken voor het bestaansrecht van het pgb. Het lijkt alsof pgb de nek wordt omgedraaid en absoluut niet meer wordt gezien als serieus alternatief. De keuzevrijheid voor het pgb is in het gedrang, tarieven zijn niet toereikend en komen steeds meer onder druk te staan en het wordt voor budgethouders steeds lastiger om nog goed met een pgb te kunnen werken.

Om dit te verduidelijken willen we knelpunten over de volgende onderwerpen met u delen:

- Reële tarieven
- Toegang
- Keuzevrijheid voor zorgverlener

Reëel tarief

Iemand die ervoor kiest zelf zijn zorg en/of ondersteuning in te kopen wordt nu nog regelmatig geconfronteerd met tarieven die ontoereikend zijn om kwalitatief goede hulp in te kunnen kopen.

Dit maakt dat budgethouders steeds meer moeite krijgen om goede hulpverleners/aanbieders te kunnen vinden, te behouden en om een marktconform tarief af te kunnen spreken. Pgb tarieven bestaan niet uit werkelijke kostencomponenten maar worden afgeleid van soms niet vergelijkbare naturatarieven (appels met peren vergelijken). Het tarief zou altijd gebaseerd moeten zijn op vastgestelde kostencomponenten voor desbetreffende hulpsoort. Om deze normbedragen voor pgb tarieven vast te stellen, voor informele- en formele zorg, moet in de opbouw van het tarief rekening worden gehouden met vaste kostencomponenten, waaronder ook het werkgeverscomponent en alle werk gerelateerde kosten.

Een andere trend die Per Saldo de laatste jaren ziet is dat gemeenten hun maximum tarieven voor de informele zorg door werknemers en naasten voor het pgb verlagen tot het minimumloon. In de praktijk kan dit zelfs een halvering van het tarief betekenen. Rechtsposities worden niet gerespecteerd en staan niet in verhouding tot de werkzaamheden die hiervoor verricht worden en de beloningen binnen de geldende cao's. Per Saldo vindt dit onaanvaardbaar.

Wij verzoeken u de minister te vragen de opbouw van tarieven die gemeenten hanteren voor het pgb te baseren op de juiste waardering van de daarvoor geldende kostencomponenten en deze tariefsopbouw te publiceren op hun site.

Toegang

De belangrijkste mogelijkheid om eigen regie te kunnen voeren is het pgb: de keuzevrijheid in wie, waar, wat, hoe en op welk moment de zorg wordt verleend. In alle zorgwetten is de keuzevrijheid voor een pgb verankerd. Ondanks de wettelijke verankering, blijkt de keuzevrijheid voor een pgb niet geborgd. Ook binnen de jeugdwet niet. Steeds meer verstrekkers komen met verregerende en extra regels waardoor het bijna onmogelijk gemaakt wordt om nog voor een pgb te kunnen kiezen. Er wordt onderscheid gemaakt bij het indiceren voor naturazorg en zorg vanuit een pgb. Om dit tegen te gaan zou het stappenplan toegepast moeten worden, benoemd in een uitspraak op 1 mei 2017 door de CRvB voor de Jeugdwet om tot een juiste indicatie te komen:

1. Stel allereerst vast wat de hulpvraag is van de jeugdige of de ouders
2. Breng vervolgens de opgroei- en opvoedingsproblemen of psychische problemen en stoornissen in kaart
3. Stel daarna vast welke hulp nodig is en in welke mate die nodig is
4. Stel tot slot vast welk aandeel de ouders of het sociale netwerk vrijwillig in de hulp kunnen en willen hebben

Dit stappenplan moet bij elke indicatiestelling toegepast worden. Je stelt dan eerst de hulpvraag vast waarvoor een indicatie kan worden gesteld, voordat er een keuze wordt gemaakt voor de financieringsvorm (pgb/zin). Tijdens dit stappenplan wordt al gekeken wat er van ouders of naasten gevraagd kan worden en wat zij vrijwillig aan hulp willen leveren. Vervolgens moet bepaald worden hoe de zorg ingevuld wordt. Daarbij moet het wel zo zijn dat de invulling van de zorg geen invloed meer kan hebben op de omvang van de beschikking en de stappen die eerder zijn gezet.

Ook wordt het pgb ontmoedigt en daarnaast komt regelmatig onheuse bejegening voor. Budgethouders geven aan vreselijk op te zien tegen toegangsgesprekken omdat zij het gevoel hebben zich tijdens het gesprek constant te moeten verweren. Zij worden geconfronteerd met bijvoorbeeld de volgende opmerkingen: “weet u wel wat uw kind de gemeente kost?”, “Waarom zorgt u er niet gewoon voor dat uw kind zelfstandig wordt?” of “De buurvrouw wil ook wel voor de zorg voor haar kind betaald worden”. We zien dat medewerkers in de toegang onvoldoende deskundig zijn en zich niet realiseren dat een beperking vaak levenslang is en dus niet overgaat.

Wij verzoeken u de minister te vragen voor de jeugdwet het stappenplan toe te passen om tot een juiste maatwerkindicatie te kunnen komen voordat de keuze voor financieringsvorm en hulpverlener is gemaakt.

Keuzevrijheid voor zorgverlener

Zorg en ondersteuning door naasten vanuit een pgb lijkt bijna onmogelijk gemaakt te worden, terwijl we blij moeten zijn dat er mensen zijn die deze zorg en ondersteuning voor hun naasten tegen een geringe vergoeding op zich willen nemen. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt in de zorg is dit ook broodnodig. Het is van belang dat zorg en/of ondersteuning vanuit een pgb door diegene geleverd wordt die het beste in staat is om gestelde doelen te bereiken. Ook als dit informele zorg betreft. We zien dat er steeds meer extra regels en voorwaarden komen om als naaste zorg en/of ondersteuning vanuit een pgb te kunnen leveren. Een aantal gemeenten passen bij de toegang tot jeugdhulp een inkomenstoets toe. Onderstaande onderwerpen worden daarbij uitgevraagd vanuit de Nibud-rekentool:

- netto inkomsten
- woning (type, bouwjaar, hypotheeklasten, WOZ waarde)
- auto indien geen lease: km per jaar, nieuwe of 2e hands
- energie en lokale lasten (gas, elektra, water, OZB, reinigingsheffing, rioolheffing, waterschapslasten)
- verzekeringen, zorgverzekering, aansprakelijkheidsverzekering etc.
- onderwijs, studie en studiekosten
- vervoer, afbetaling en afschrijving, motorrijtuigenbelasting, brandstof etc.
- overige vaste lasten: kinderopvang, alimentatie, bijdrage studerende kinderen etc.
- kleding en schoenen
- inventaris, huis en tuin, meubels, apparatuur, onderhoud huis en tuin etc.
- niet-vergoede ziektekosten; eigen risico etc.
- vrijetijdsuitgaven; vakanties, hobby's, boeken, speelgoed, uitgaan etc.
- huishoudelijke uitgaven; voeding, was- en schoonmaakmiddelen etc.

We vinden dat de hulpvraag centraal moet staan en niet de financiële situatie van ouders. Bovendien tast deze manier van uitvragen ook de privacy aan.

Wij verzoeken u de minister te vragen informele zorg door naasten vanuit een pgb te borgen en erop toe te zien dat er eerst een indicatie volgens een stappenplan gesteld wordt, alvorens je kijkt naar de inzet van de invulling van de feitelijke zorglevering.

We hopen dat bovenstaande punten tijdens het AO worden besproken.

Met vriendelijke groet,
Aline Molenaar

Directeur Per Saldo